

Scenariusz z edukacji polonistycznej w klasie drugiej na temat „Tradycje bożonarodzeniowe” w oparciu o tekst „Miejsce przy stole”, wiersz „Wieczór wigilijny” T. Kubiaka oraz doświadczeń dzieci.

Cel główny

- rozwijanie umiejętności poprawnego wypowiedzania się uczniów na określony temat,
- kształtowanie kultywowania zwyczajów świątecznych,
- utrwalenie rozumienia pojęcia tradycja

Cele szczegółowe:

- uczeń dowie się czym jest tradycja i jaką rolę odgrywa w życiu każdego człowieka
- wymieni rodzinne tradycje związane z Bożym Narodzeniem
- wyszuka spośród podanych wyrazów nazwy kolęd, nazwy potraw wigilijnych, nazwy ozdób choinkowych

Metody pracy: pokaz, metoda ćwiczeń i praktycznego działania,

Formy pracy: jednolita, grupowa zróżnicowana, zbiorowa

Środki dydaktyczne:

ilustracje przedstawiając symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia
kalendarz, słowniki języka polskiego, karty do pracy indywidualnej, kartoniki z wyrazami do pracy grupowej, encyklopedie „tekst wiersza pt.” „Wieczór wigilijny”, tekst opowiadania „Miejsce przy stole” - podręcznik „Nowi tropiciele” – kl. II str. 88 – 89. Wyd. WSiP

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Zadanie na dobry początek: „Wszyscy, którzy...”

Ustawiamy krzesła w kole. Powinno być ich o jedno mniej niż uczestników gry. Każdy uczeń zajmuje miejsce. Dziecko, które nie usiadło na krześle, staje w środku i prowadzi zabawę. Zaczyna grę od wypowiedzenia zdania: Wszyscy, którzy... i dowolnie je dokańcza, na przykład: Wszyscy, którzy lubią ubierać choinkę.. Wówczas uczniowie, do których odnosi się to stwierdzenie, muszą zamienić się miejscami. Uczeń stojący w środku koła też stara się zająć miejsce na krześle. Kto nie zdążył usiąść, zostaje prowadzącym.

2. Świąteczne kalambury słowne. Uczniowie w parach otrzymują ilustracje przedstawiając symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia. Zadaniem jednego ucznia jest opisanie przedmiotu bez podania jego nazwy. Drugi uczeń próbuje odgadnąć ,o jakim przedmiocie opowiada kolega .Po podaniu nazwy następuje zamiana ról.

3. Rozmowa o zbliżających się świętach Bożego Narodzenia. Wspólne odszukanie ich w kalendarzach , podanie i zapisanie w zeszytach daty oraz nazwy świąt(pisownia wielką literą).

4. Samodzielne wyjaśnienie przez uczniów rozumienie słowa tradycja. Wyszukanie w dostępnych źródłach znaczenia tego słowa. (encyklopedie). Sprawdzenie i porównanie poprawności wypowiedzi uczniów z zapisem.

Tradycja (łac. traditio) – przekazywane z pokolenia na pokolenie treści **kultury** (takich jak: **obyczaje**, poglądy, **wierzenia**, sposoby myślenia i zachowania, **normy społeczne**), uznane przez daną **zbiorowość** za społecznie ważne dla jej **współczesności** i **przyszłości**.

6.Nauczyciel dzieli uczniów na dwie grupy:

W jednej grupie uczniowie odczytują wiersz T. Kubiaka pt.” Wieczór wigilijny” w drugiej tekst opowiadania. Nauczyciel prosi uczniów, aby po przeczytaniu tekstów odpowiedzieli na pytanie:

Jakie tradycje świąteczne są przedstawione w wierszu, a jakie w opowiadaniu.

Sprawdzenie przez nauczyciela rozumienia treści wiersza. (załącznik 2) i treści opowiadania. Po przeczytaniu i wspólnej dyskusji w grupach uczniowie podają i zapisują nazwy tradycji świątecznych. Każda grupa przykleja na tablicy pod tytułem wiersza i opowiadania kartki z nazwami.

Porównanie zapisów przez uczniów.

„Tradycje świąteczne w naszym domu” oraz zapisanie zgromadzonych informacji na kartkach. Porównywanie tradycji, które pielęgnowane są w domach uczniów z tradycjami przedstawionymi w treściach wierszy.

7.Obejrzenie filmu na you tub <https://www.youtube.com/watch?v=l7Pk7bHmtjw>

Wypowiedzi uczniów na temat :

Czy warto pielęgnować tradycje?

8.Wspólne ujednoczenie i zapis tradycji kultywowanych w naszym kraju:

- strojenie choinki
- przygotowanie potraw wigilijnych
- siano pod obrusem i puste nakrycie dla nieobecnych
- zaproszenie samotnej osoby (znanej rodzicom) na wieczerzę wigilijną
- wypatrywanie pierwszej gwiazdy
- dzielenie się opłatkiem
- składanie życzeń
- spożywanie wieczerzy wigilijnej
- obdarowywanie się prezentami
- śpiewanie kolęd
- udział w pasterce

Wyeksponowanie wymienionych zwyczajów na tablicy

12.Podsumowanie zajęć.

Uczniowie siedzą w kręgu na dywanie, każdy uczeń otrzymuje papierową złotą gwiazdkę. Nauczyciel poleca dzieciom podać nazwę poznanej na zajęciach tradycji związanej ze świętami Bożego Narodzenia. Nie można powtórzyć określenia już podanego. Następnie uczniowie zapisują swoje propozycje. Po wykonaniu zadania sklejamy ze sobą gwiazdki tworząc łańcuch, który eksponujemy wieszając na tablicy (tworzy nam również ozdobę świąteczną klasy).

Załącznik 2.

„Wieczór wigilijny”.

Biały obrus lśni na stole,
pod obrusem siano.
Płoną świece na choince,
co tu przysła rano.
Na talerzu kluski z makiem,
karp jak księżyc srebrny.
Zasiadają wokół stołu
dziadek z babcią, krewni.
Już się z sobą podzielili
opłatkiem rodzice.
Już złożyli wszyscy wszystkim
moc serdecznych życzeń.
Kiedy mama się dzieliła
Ze mną tym opłatkiem,
miała w oczach łzy,
widziałem, otarła ukradkiem.
Nie wiem, co też mama chciała
szepnąć mi do ucha: bym
na drzewach nie darł spodni,
pani w szkole słucał...
Niedojrzałych jabłek nie jadł,
butów też nie brudził...
Nagle słyszę, mama szepce: - Bądź dobry dla ludzi.
T. Kubiak